
Finance a financování obcí – pohled ČNB

Luboš Komárek, náměstek ředitel sekce měnové
XXIV. Celostátní finanční konference

Praha, 25. listopadu 2021

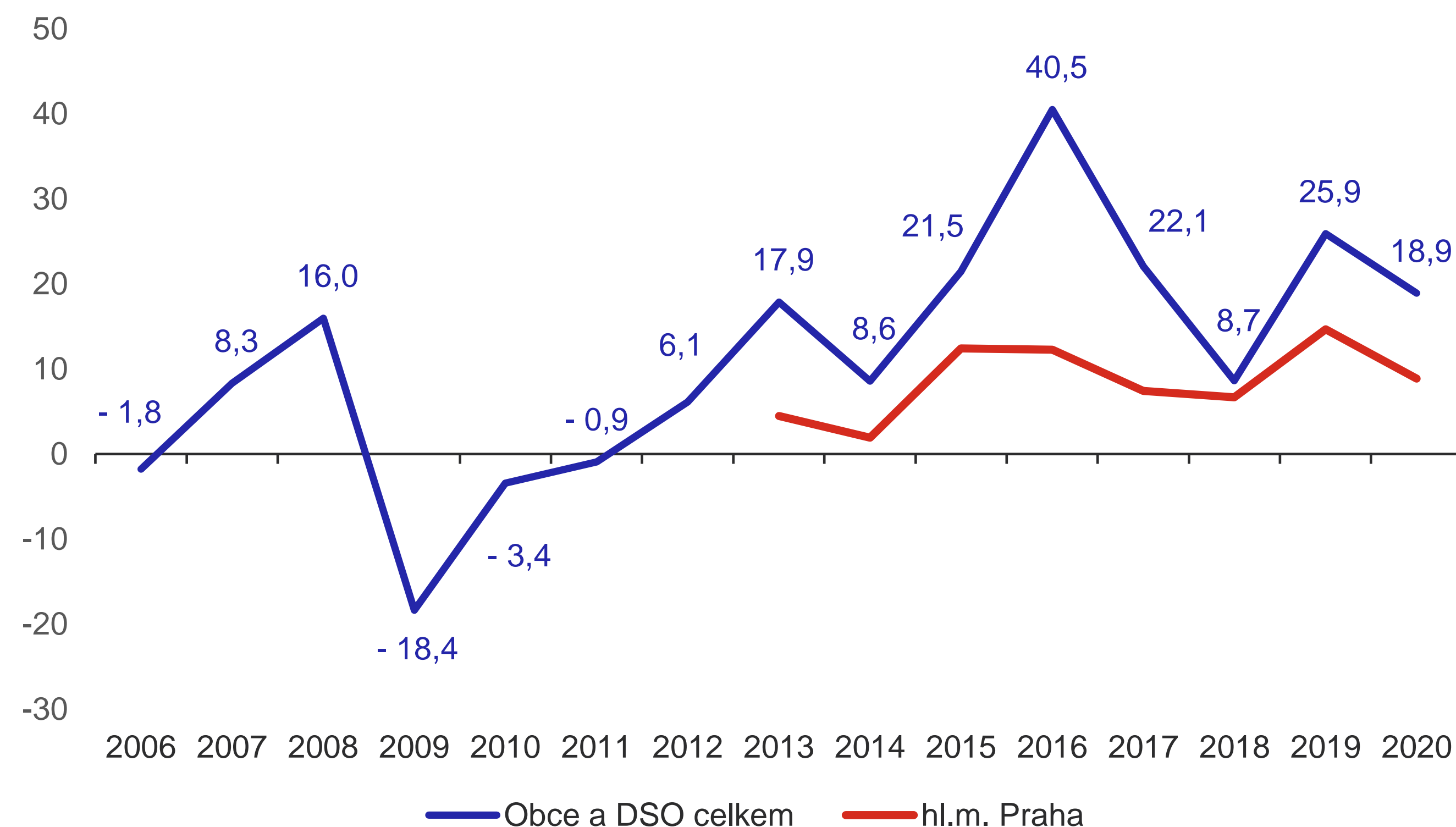
-
- I. Hospodaření obcí
  - II. Investování obcí
  - III. Rizika investování nejen pro obce
  - IV. ČNB je zde i pro vás...

Prezentace obsahuje upozornění na vybraná rizika pojící se s investováním a není návodem k investování!

Saldo hospodaření obcí a DSO

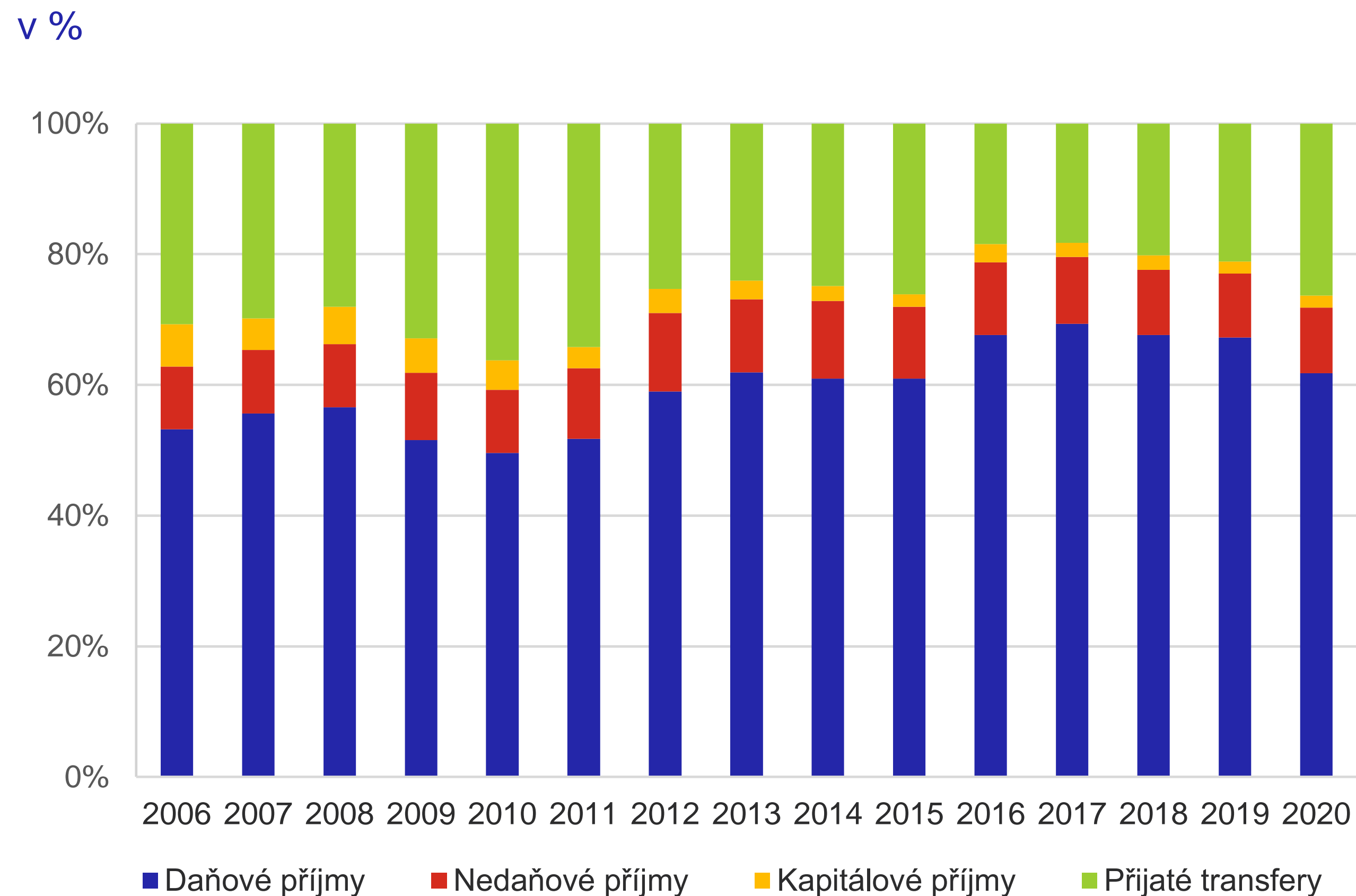
Peněžní metodika, v mld. Kč

- **Hospodaření obcí a dobrovolných svazků obcí (DSO)** je v posledních letech trvale **v přebytku**
- **V letošním roce** (za 1. – 3. čtvrtletí roku) zatím obce vykazují přebytek ve výši 37,2 mld. Kč a s vysokou pravděpodobností tak skončí hospodaření obcí a DSO i za celý rok 2021 v přebytku

Zdroj: MF ČR

Struktura příjmů obcí a DSO

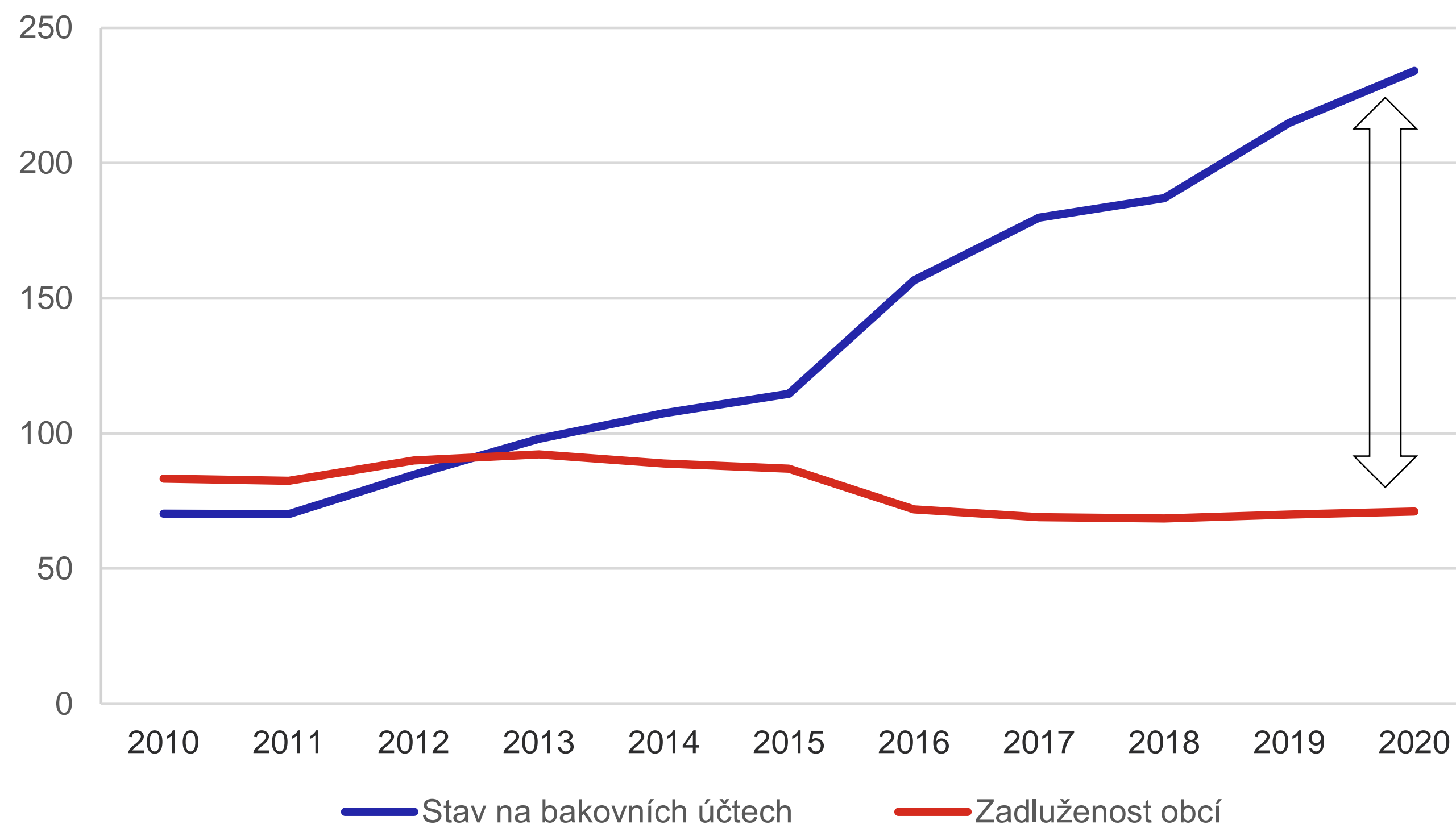
Zdroj: MF ČR

- **Daňové příjmy** představují dominantní zdroj financování obecních výdajů
- Hlavní složkou daňových příjmů obcí jsou příjmy z tzv. **sdílených daní** (DPH, DPPO a DPFO); objemově **nejvýznamnější daňovým příjmem obecních rozpočtů je inkaso DPH**
  - Velká část příjmů obcí je závislá na ekonomickém vývoji a změnách v daňové legislativě
- Výrazný výpadek daňových příjmů v loňském roce byl kompenzován jednorázovým příspěvkem obcím z rozpočtu kapitoly VPS (SR)
- Přibližně **čtvrtina celkových příjmů** obecních rozpočtů plyne **do hl. m. Prahy**

Stav na bankovních účtech obcí a zadluženost obcí

v mld. Kč

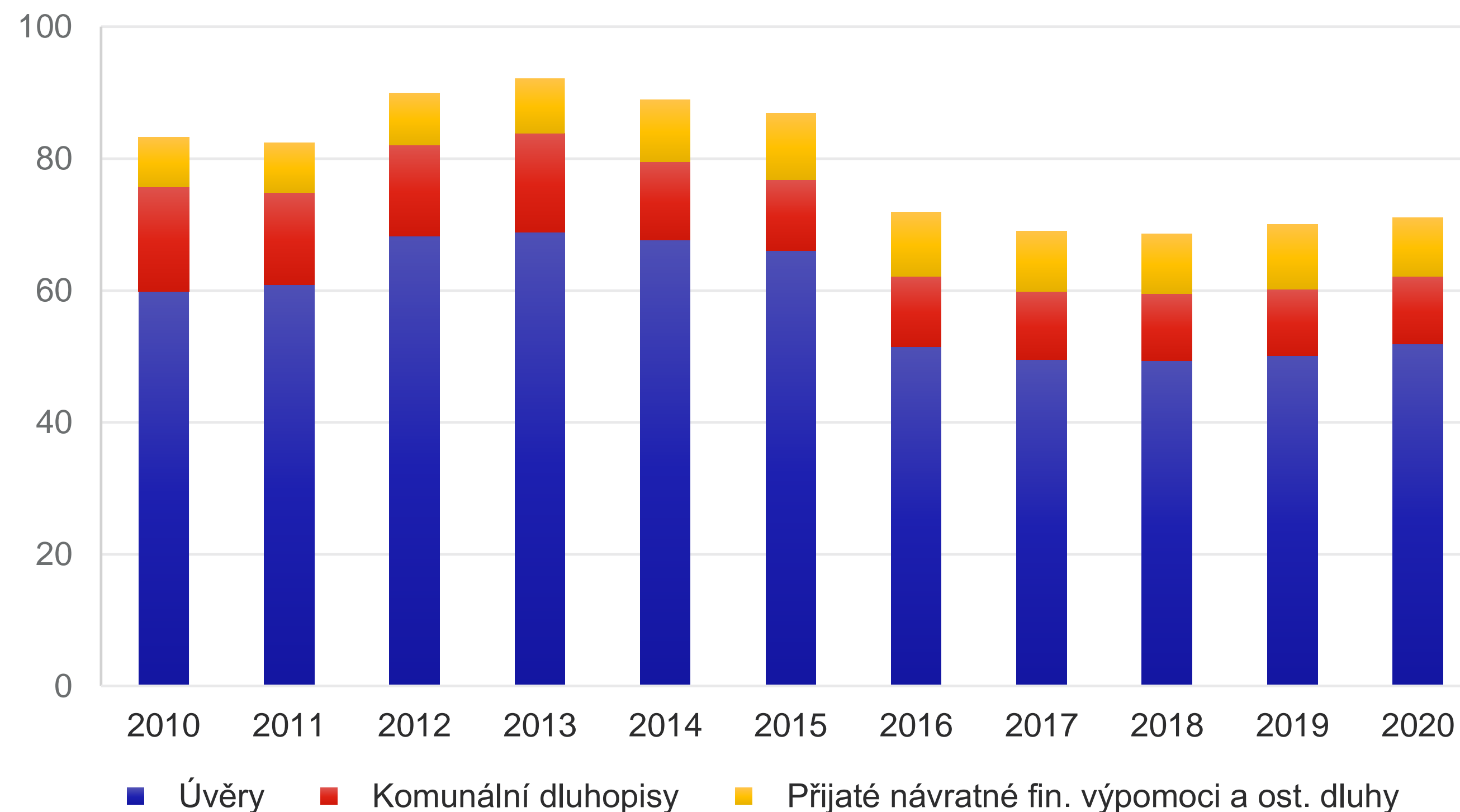

Zdroj: SZÚ, MF ČR

- **Zůstatky na běžných účtech** obcí od roku 2013 **převyšují celkovou zadluženost obcí** a výrazně rostou
- Zdroje na bankovních účtech mají obce k dispozici na **financování hospodaření** v dalších letech, resp. obce jsou v rámci státní pokladny tzv. povinně nepovinným subjektem a peněžní prostředky z účtu u ČNB mohou volně převádět na ostatní BÚ
- **Z dostupných údajů na agregátní úrovni pro obce nevyplývá riziko nedostatečné likvidity**; situace se v rámci jednotlivých obcí může výrazně lišit (problémy mohou mít malé obce)
- **Zvyšování úrokových sazeb** by se mělo promítnout do růstu úrokových příjmů z kladných zůstatků na bank. účtech

Struktura zadlužení obcí

v mld. Kč

Zdroj: SZÚ, MF ČR

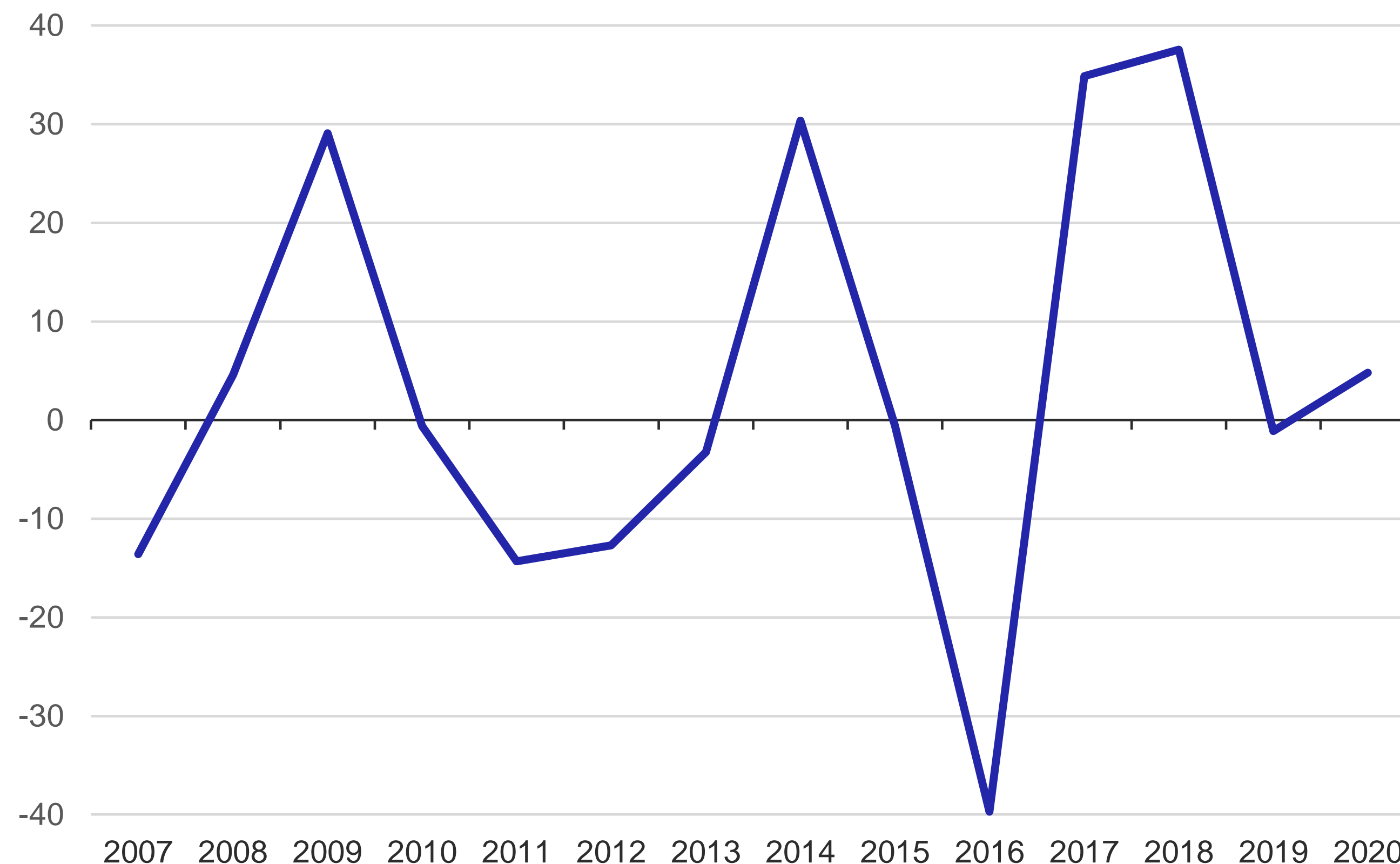
- Ve **struktuře zadlužení** obcí dlouhodobě dominují přijaté úvěry, jejich podíl ke konci r. 2020 činil 73 %
- **Úvěry** jsou směřovány zejména na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury, na předfinancování investičních projektů financovaných z fondů EU a na regeneraci a výstavbu bytového fondu
- Úvěry obcím se vyznačují relativně nízkým úročením a dlouhou dobou splatnosti
- Dluh z titulu vydaných **komunálních dluhopisů** vykazovalo ke konci roku 2020 pouze hl. m. Praha (ve výši 10,2 mld. Kč)
- **Necelou polovinu** objemu **zadlužení** obcí generují **čtyři největší města**

-
- I. Hospodaření obcí
  - II. Investování obcí**
  - III. Rizika investování nejen pro obce
  - IV. ČNB je zde i pro vás...

Investiční nákupy a související výdaje obcí a DSO

mzr. změna, v %

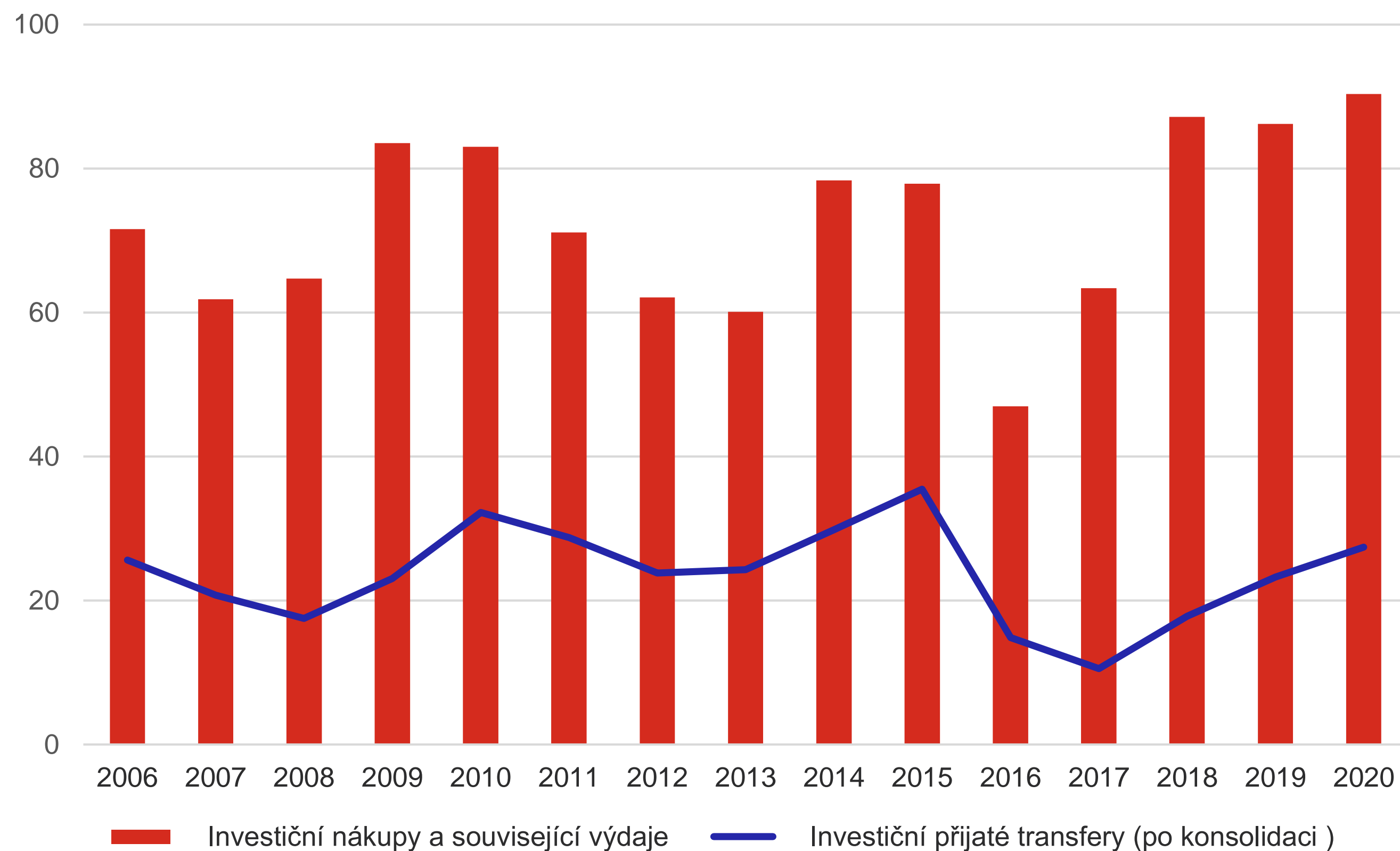
Zdroj: MF ČR

- Na agregátní úrovni vykazují **investiční nákupy obcí** a DSO vysokou volatilitu
- Investiční nákupy a související výdaje tvoří přibližně **90 % kapitálových výdajů obcí a DSO** (zbytek je alokovan na investiční transfery podnikatelským subjektům, neziskovým a příspěvkovým organizacím apod.)
- Z hlediska **odvětvového členění** dlouhodobě směřují kapitálové výdaje obcí především do odvětví dopravy, vodního hospodářství, bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje a vzdělávání
- V nejbližším období bude nutné **dočerpat alokaci** programového období **EU fondů 2014-2020**

Investiční přijaté transfery obcí a DSO

v mld. Kč

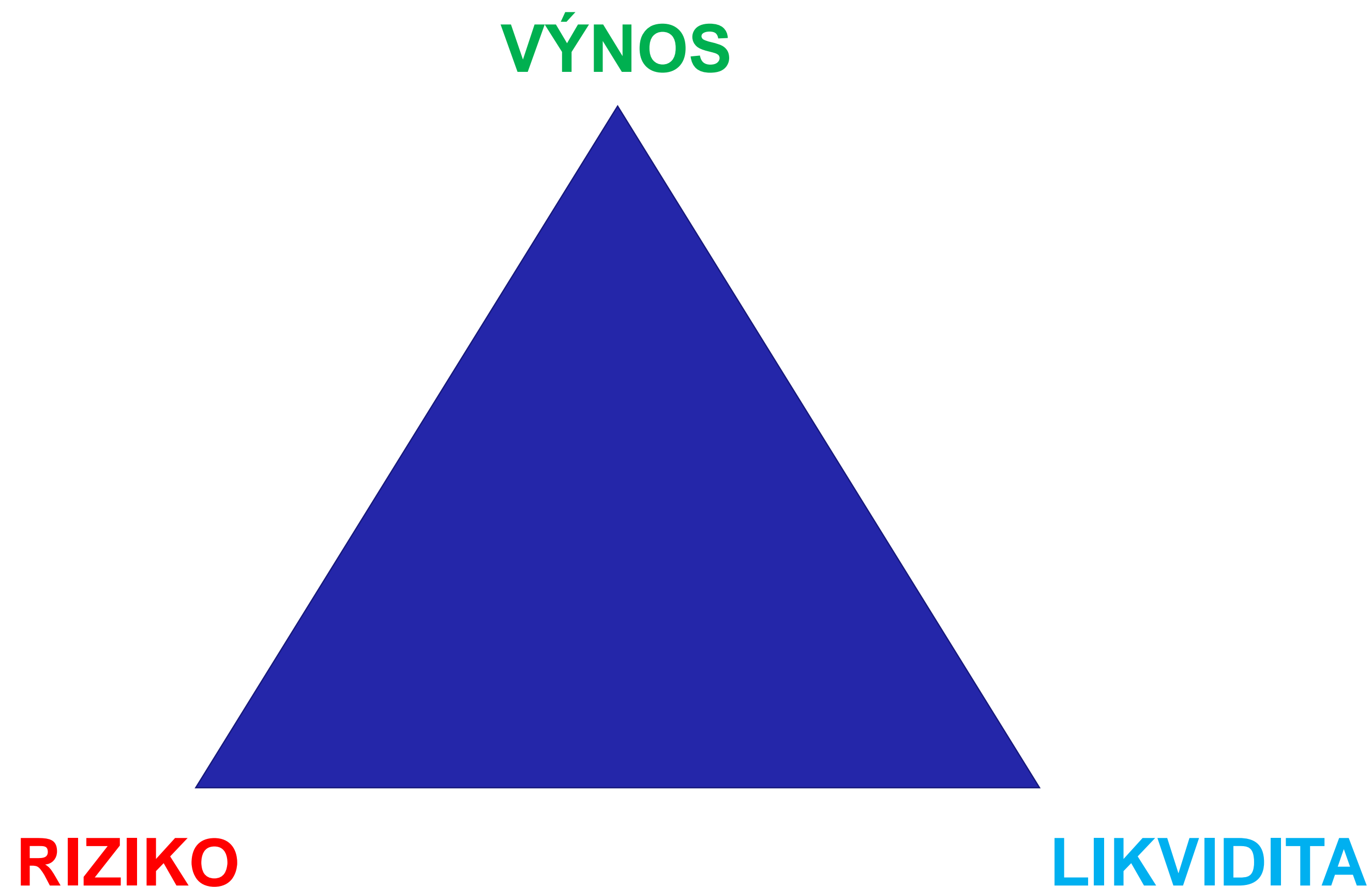
Zdroj: MF ČR

- **Investiční přijaté transfery pokrývají pouze menší část investičních nákupů** obcí a DSO (v roce 2020 pokryly cca 27 % investic), jejich financování tak musí být zajištěno z vlastních zdrojů obcí a DSO
- **Dominantním poskytovatelem** investičních transferů je státní rozpočet
- Investiční přijaté transfery ze SR **obsahují příjmy na financování projektů z fondů EU** a jejich volatilita je zřejmě do značné míry ovlivněna průběhem realizace projektů financovaných z EU fondů v rámci jednotlivých programových období

-
- I. Hospodaření obcí
  - II. Investování obcí
  - III. Rizika investování nejen pro obce
  - IV. ČNB je zde i pro vás...

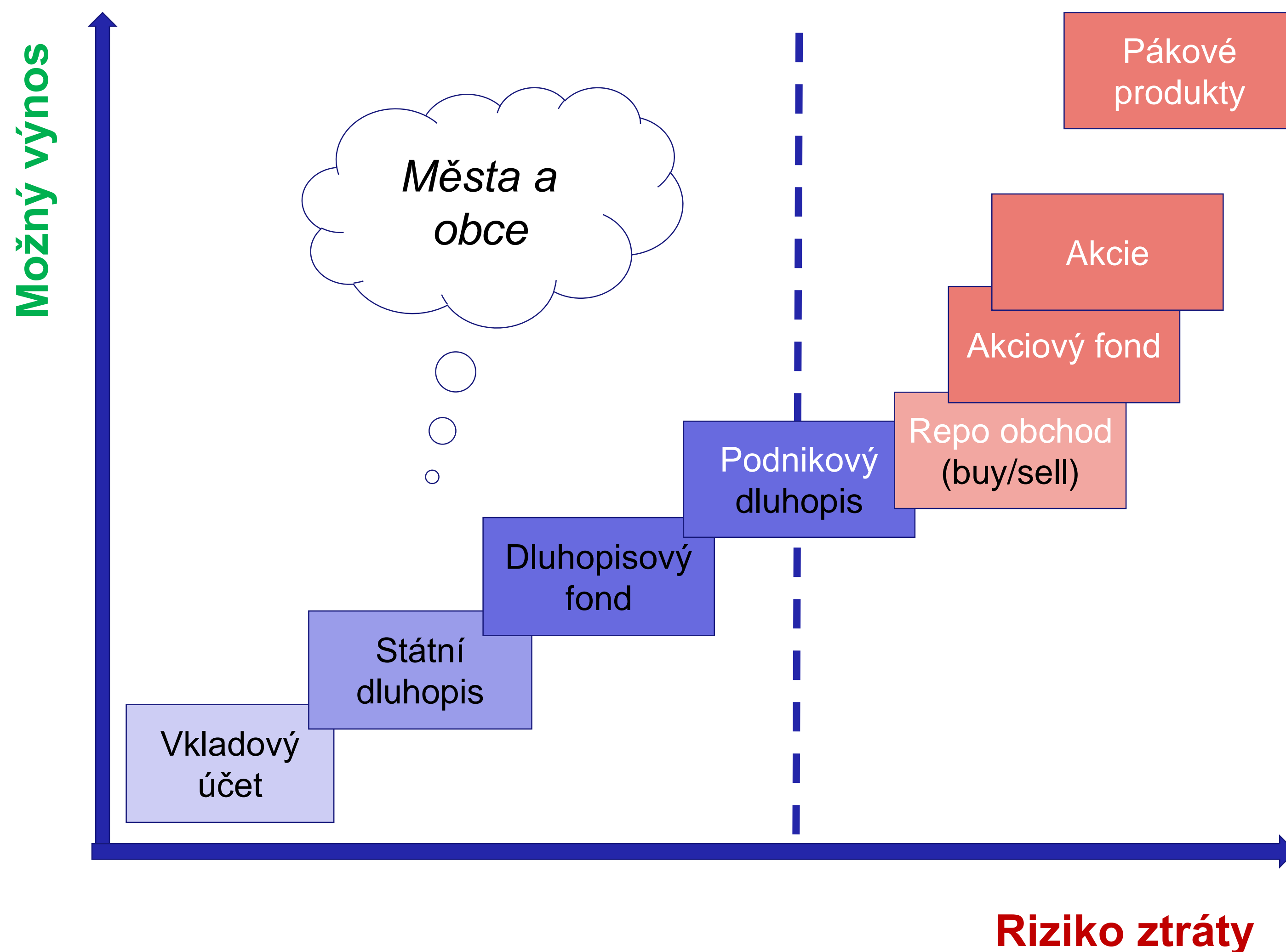

NEdostižitelná trojice: výnos / riziko / likvidita

- NEdělejte **investiční rozhodnutí** pod časovým tlakem
- NEnechte se vmanipulovat do **nevýhodné investice**
- NEodpovídejte na investiční nabídky hned, nechte si čas na rozmyšlenou
- NEprovádějte typy obchodů se zvýšeným rizikem, např. **obchodování na úvěr** (margin) a krátké prodeje (short selling)
- NEprovádějte obchody, jejichž podstatě a rizikům sami nerozumíte

Investiční produkt: **výnos** versus **riziko**

- **Vyšší výnos** je obvykle doprovázen **vyšším rizikem**
- **Budoucí výnos investičního produktu nelze odvozovat od minulých výnosů** stejného či obdobného investičního produktu
- Dejte si **pozor na přísliby nezvykle vysokých výnosů!** Ty bývají často nereálné a měly by vzbuzovat spíše dotazy vás, klientů
- Pečlivě zvažte využití tzv. **správy majetku** (asset management)
- „Lepší vrabec v hrsti než holub na střeše!“

Riziko selhání protistrany

- Možnost selhání (částečné, úplné) poskytovatele investičních služeb, včetně rizika, že nedostojí svým závazkům
- **Minimalizace rizika**
  - Pečlivý výběr poskytovatele investičních služeb
  - Velmi obezřetný postup se svěřenými prostředky
  - Princip vícero očí – spolupráce s nezávislými odbornými poradci.

Riziko emitenta

- Možnost selhání (částečné, úplné) emitenta investičního nástroje (akcie) nebo jeho neschopnost splnit závazky spojené s jím vydaným investičním nástrojem (dluhopis)
- **Minimalizace rizika**
  - Pečlivý výběr emitenta investičního nástroje
  - Velmi obezřetný postup se svěřenými prostředky
  - Princip vícero očí – spolupráce s nezávislými odbornými poradci.

Riziko konkrétního investičního nástroje

(akcie, dluhopis, opce, futures, ...)

- Možnost selhání (částečné, úplné) poskytovatele investičních služeb, včetně rizika, že nedostojí svým závazkům
- **Minimalizace rizika**
  - Znalost ekonomické podstaty, konkrétní situace a rizik
  - Znalost způsobu (techniky) obchodování s nástrojem
  - Znalost situace investičního nástroje na trhu
  - Preference licencovaných, veřejně obchodovaných investičních nástrojů před těmi „neznámými“

Riziko likvidity

- Nemožnost odprodat investiční nástroj za požadovanou cenu v požadovaném množství, resp. nutnost prodeje se ztrátou až případná úplná absence kupce
- **Minimalizace rizika**
  - Orientace na veřejně obchodované nástroje s dostatečně velkým objemem obchodů na trzích
  - Pořizování investičních nástrojů s ohledem na dobu potřeby / vzdání se investovaných finančních prostředků
  - Sledování vývoje a daného trhu

Tržní riziko

- Možnost snížení výnosu z investičního nástroje vlivem pohybu jeho ceny na trhu
- Investiční nástroje nominované v cizí měně = problém² jsou ještě zatíženy změnami měnového kurzu CZK
- **Minimalizace rizika**
  - v pečlivém výběru druhu a konkrétního titulu investičního nástroje
  - ve využití možnosti zajištění proti nežádoucímu pohybu ceny (může být nákladné)
  - ve spolupráci s nezávislými odbornými poradci

Další rizika

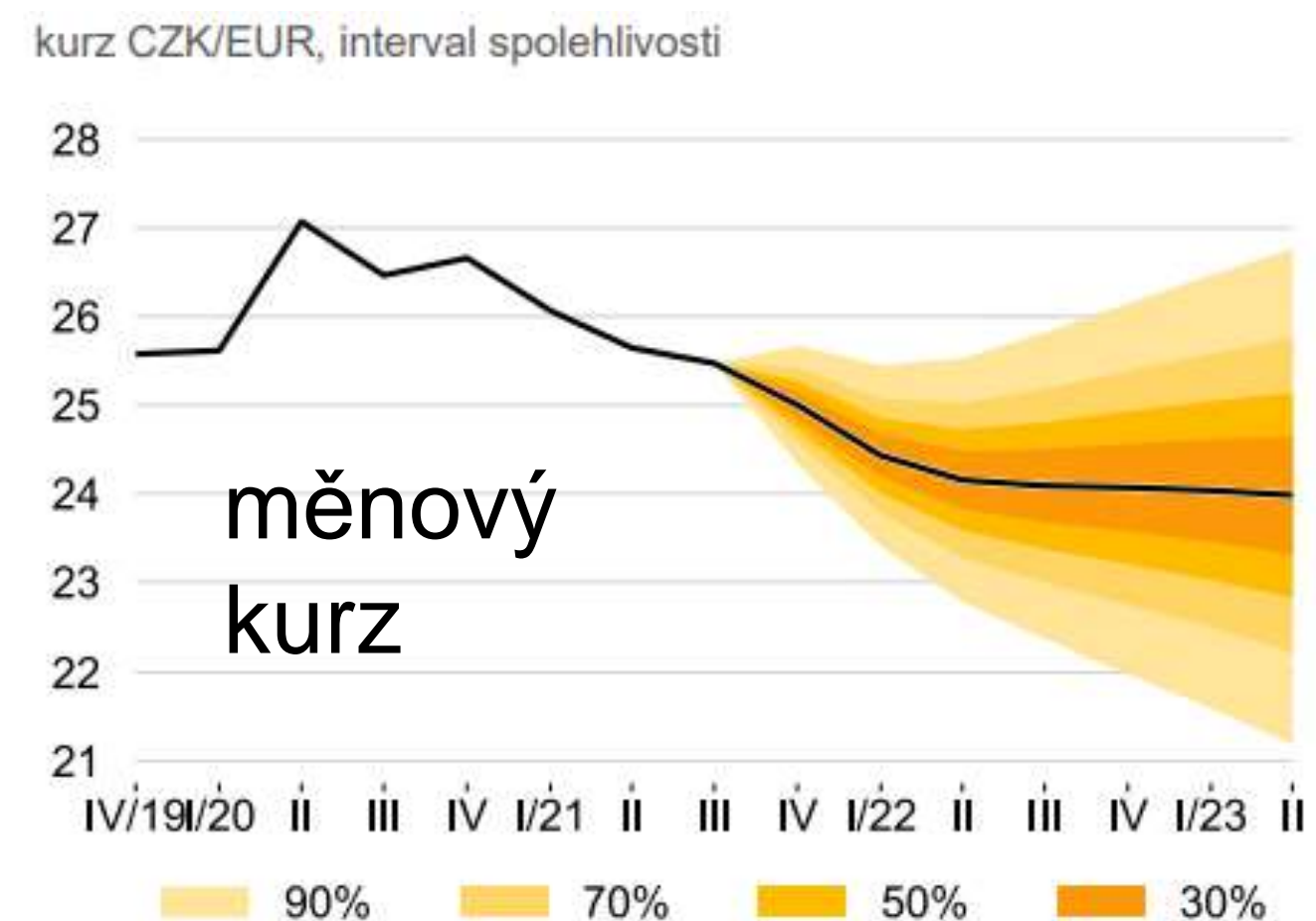
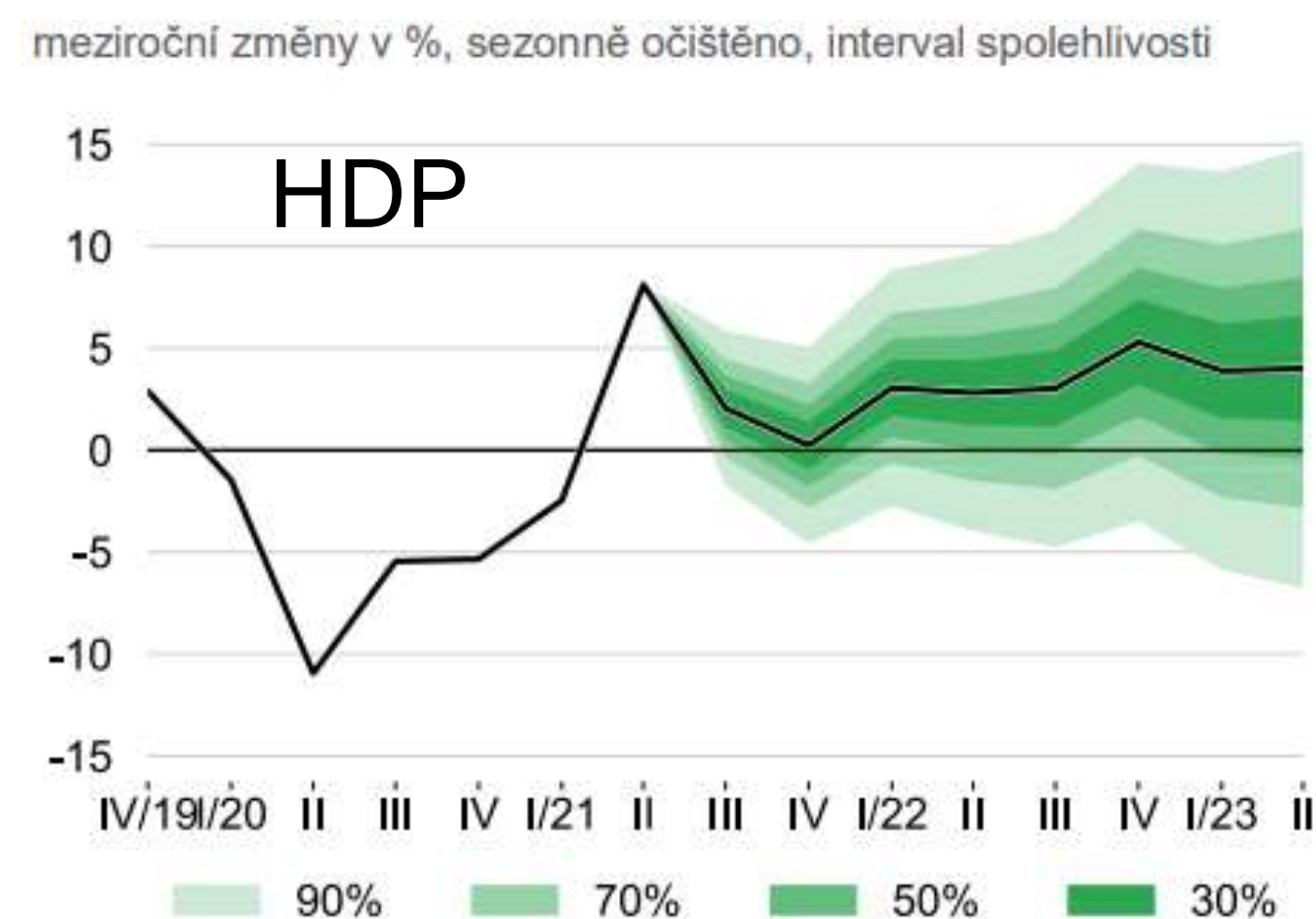
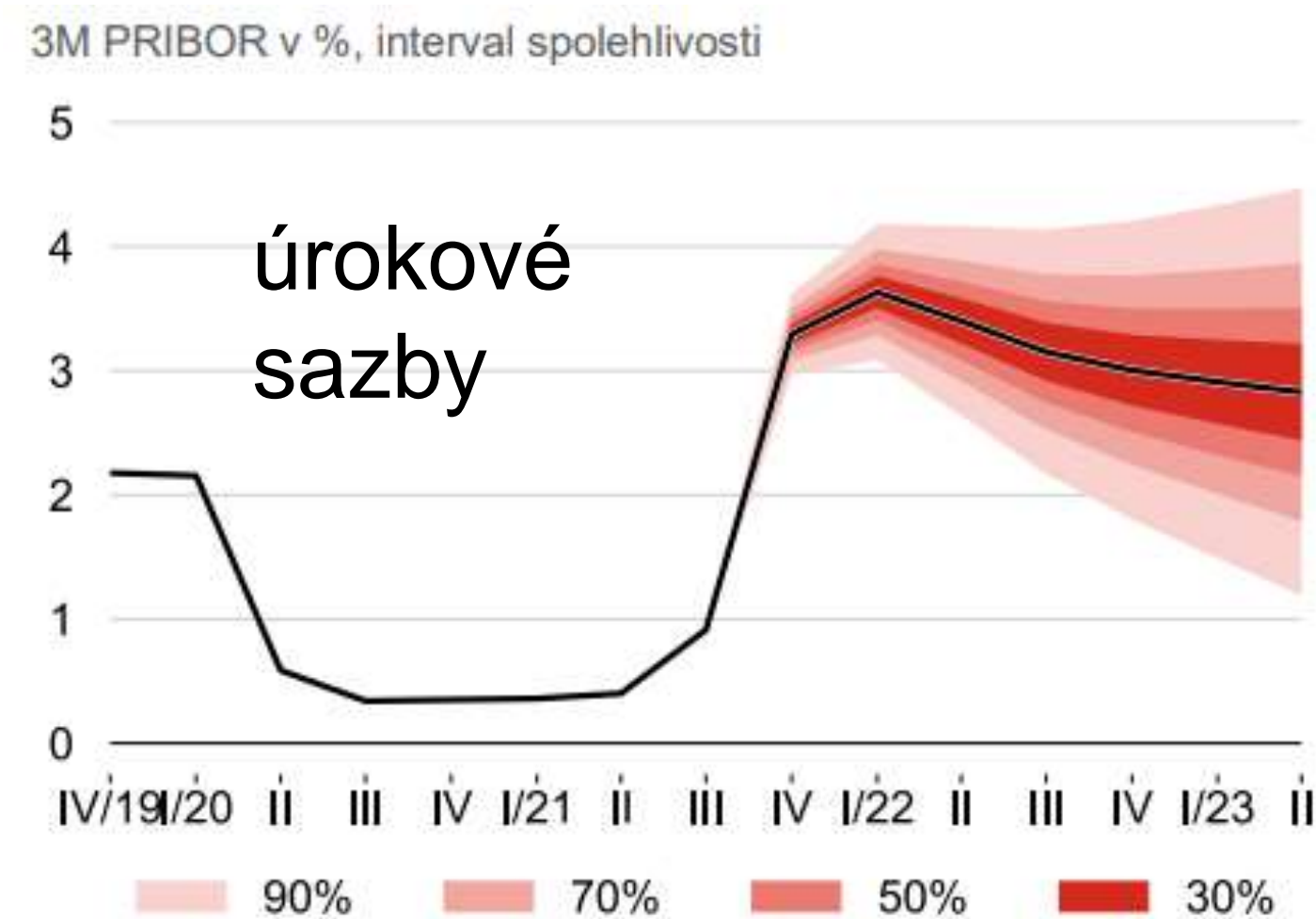
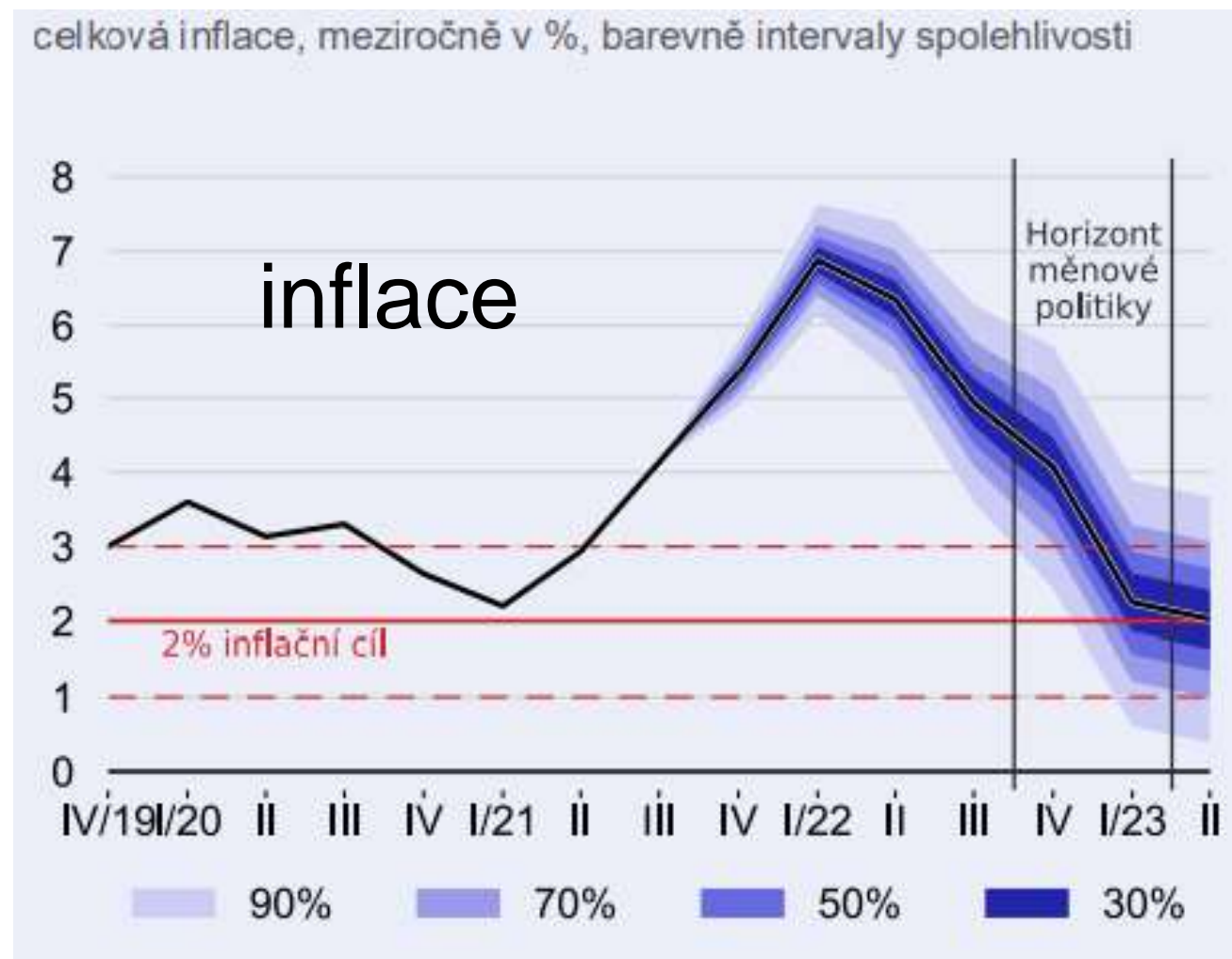
- Změny úrokových sazeb
- Změny daní a cel
- Vznik finančních a hospodářských krizí
- Rizika přírodních katastrof

-
- I. Hospodaření měst a obcí
  - II. Investování měst a obcí
  - III. Rizika investování nejen pro obce
  - IV. ČNB je zde i pro vás...

ČNB informuje o: makroekonomickém vývoji

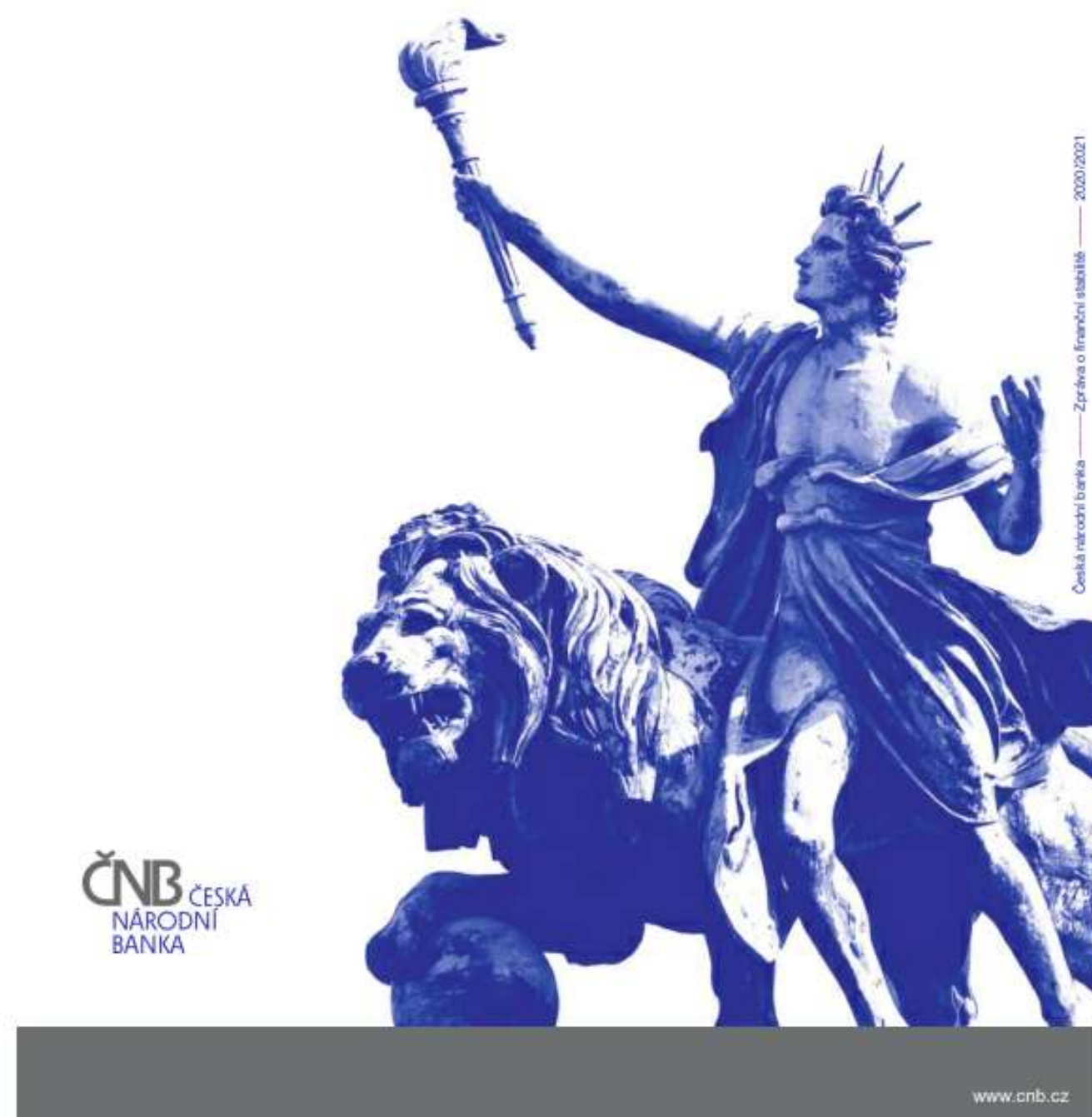
Zpráva o měnové politice
— podzim 2021

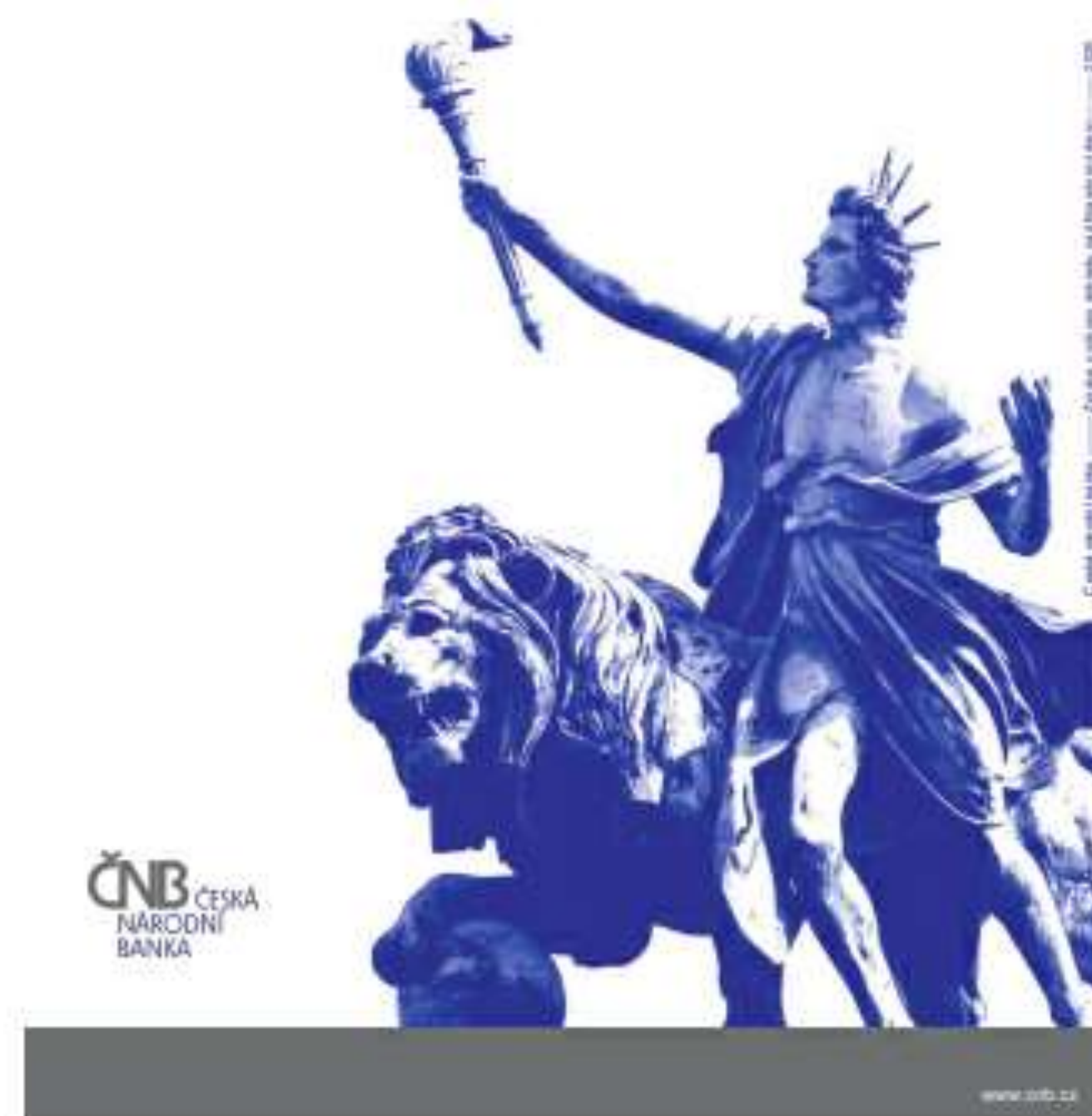

ČNB informuje o: vývoji ve finančním sektoru

Zpráva o finanční stabilitě
2020/2021

Zpráva o výkonu dohledu
nad finančním trhem 2020

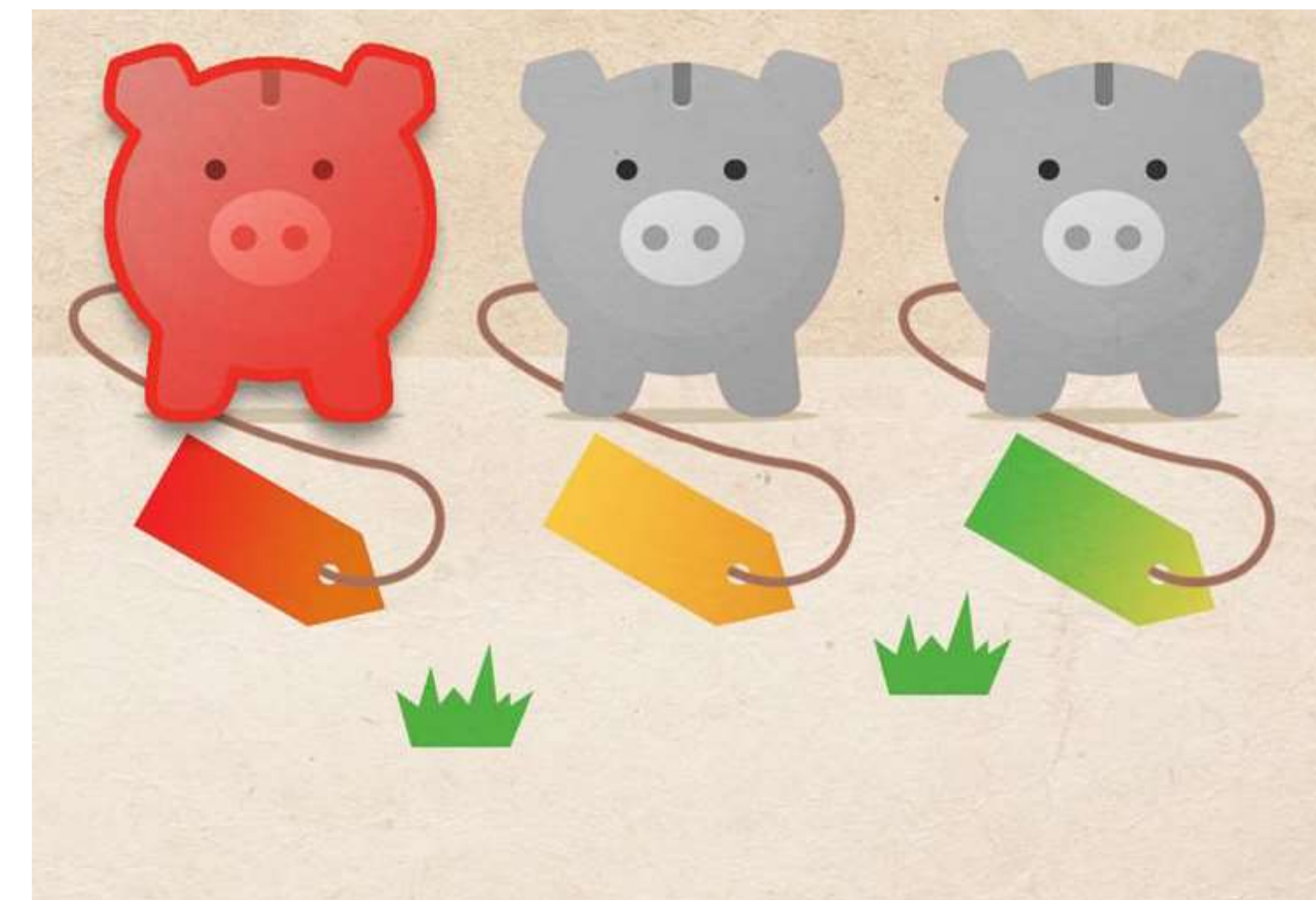
- **rizicích ekonomického a finančního vývoje** (zátěžové testy bank, podniků, domácností, veřejných financí)
- vlastním **dohledu nad finančním trhem** a souhrnných **analýzách jednotlivých sektorů finančního trhu**
- **platných licencích** (seznamy a evidence)
- **licenčních činnostech a regulaci**
- **pravomocných sankcích** (pravomocná rozhodnutí)
- **pravidlech obezřetného chování** na finančním trhu

<https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/publikace-o-financni-stabilite/>

<https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/souhrnne-informace-fin-trhy/zpravy-o-vykonu-dohledu-nad-financnim-trhem/>

ČNB také podporuje finanční a ekonomickou gramotnost

https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/financni-a-ekonomicka-gramotnost/

Děkuji za pozornost!

Náměstek ředitel sekce měnové

Prof. Luboš Komárek

Lubos.Komarek@cnb.cz

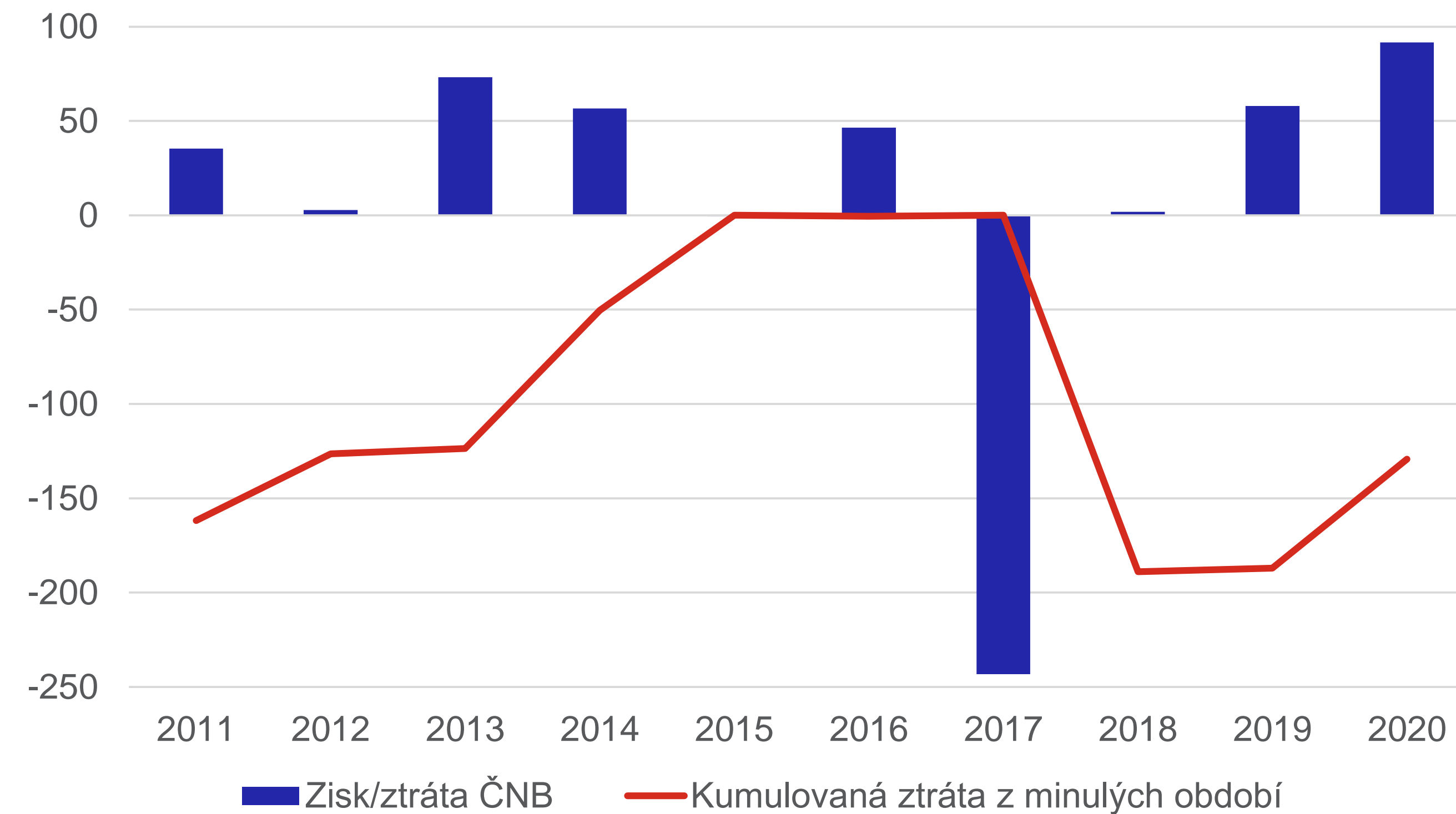

Záložní snímky

Hospodaření ČNB

v mld. Kč

Zdroj: ČNB

- Česká národní banka vykázala za **rok 2020 zisk 91,7 miliardy korun**. V souladu s legislativou ho použila na úhradu části **kumulované ztráty z minulých let**, která se tak snížila na 37,5 miliardy korun.
- Hlavním zdrojem příjmů ČNB byly výnosy devizových rezerv, které činily 97,5 miliardy korun. Největší zisk – 69,2 miliardy korun – zaznamenalo dluhopisové portfolio.
- ČNB předpokládá, že kumulovanou ztrátu uhradí z budoucích zisků.